

***Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja***

NACIONALNI ISPITI U TREĆIM RAZREDIMA SREDNJIH ŠKOLA

**Ispitni katalog iz Francuskoga jezika
(niža razina)**

u školskoj godini 2007./2008.

veljača 2008.

Stručna radna skupina za izradbu ispitnih materijala iz Francuskoga jezika:

Loreana Selišek Butina, prof., voditeljica, XV. gimnazija, Zagreb
mr. sc. Galjina Venturin, prof., Klasična gimnazija, Zagreb
Davorka Franić, prof. mentor, XVI. gimnazija, Zagreb
Alice Stepinac, prof. savjetnik, OŠ Mladost, Zagreb
Spomenka Šabić, prof. mentor, Srednja škola Zabok, Zabok.

SADRŽAJ

1. UVOD	4
1.1. Okviran broj sati potreban za postizanje pojedinih razina ZEROJ-a.....	4
1.2. Opći ciljevi ispita.....	5
1.3. Struktura ispita.....	5
1. Slušanje s razumijevanjem.....	6
2. Čitanje s razumijevanjem.....	6
3. Pisano izražavanje.....	6
1.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA.....	6
2. OPĆI PRIKAZ NIŽE RAZINE ISPITA (razina A2 prema ZEROJ-u)	7
3. SLUŠANJE S RAZUMIJEVANJEM	7
3.1. Slušanje s razumijevanjem na za nižu razinu.....	7
3.2. Cilj provjeravanja vještine slušanja.....	7
3.3. Obrazovni ishodi za vještinu slušanja s razumijevanjem.....	8
3.4. Jezične podvještine.....	8
3.5. Izgled ispita.....	8
3.6. Vrste zadataka.....	9
3.7. Vrste dokumenata.....	9
3.8. Strategije za vještinu slušanja s razumijevanjem.....	9
4. ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM	10
4.1. Čitanje s razumijevanjem za nižu razinu.....	10
4.2. Cilj provjeravanja vještine čitanja.....	10
4.3. Obrazovni ishodi za vještinu čitanja s razumijevanjem.....	11
4.4. Jezične podvještine.....	11
4.5. Izgled ispita.....	11
4.6. Vrste zadataka.....	12
4.7. Vrste dokumenata.....	12
4.8. Strategije za vještinu čitanja s razumijevanjem.....	13
5. PISANO IZRAŽAVANJE	13
5.1. Vještina pisanoga izražavanja za nižu razinu.....	13
5.2. Cilj provjeravanja vještine pisanoga izražavanja.....	14
5.3. Obrazovni ishodi za vještinu pisanoga izražavanja.....	14
5.4. Jezične podvještine.....	14
5.5. Izgled ispita.....	15
5.6. Vrste zadataka.....	15
5.7. Strategije za vještinu pisanoga izražavanja.....	15
5.8. Bodovanje i ocjenjivanje.....	16
6. TEME ZA NIŽU RAZINU	19
7. MORFOSINTAKTIČKE STRUKTURE ZA NIŽU RAZINU	21
8. LITERATURA	22

1. UVOD

Na nacionalnim ispitima u trećim razredima srednjih škola učenici će moći birati hoće li polagati ispit iz Francuskoga jezika na višoj ili nižoj razini.

Ovaj dokument je Ispitni katalog za nacionalni ispit iz Francuskoga jezika na **nižoj razini**.

Svrha je dokumenta dati pregled ciljeva, sadržaja i strukture ispita iz Francuskoga jezika koji će se održati u školskoj godini 2007./2008. za učenike trećih razreda u Republici Hrvatskoj.

Dokument sadrži i ogledni primjerak testa iz Francuskoga jezika.

1.1. Okviran broj sati potreban za postizanje pojedinih razina ZEROJ-a

Teško je propisati optimalan broj sati učenja Francuskoga jezika koji bi osigurao postizanje pojedine razine jer on ovisi o nizu čimbenika, o dobi učenika, predznanju i poznavanju drugih stranih jezika, razini općega znanja te kulturološkoj sredini u kojoj se jezik uči, kao i o sredini iz koje učenik potječe.

Broj sati potreban za postizanje pojedine razine ovisi i o ritmu, načinu te o uvjetima učenja, primjerice, broju učenika u skupini, tehničkim uvjetima i sl.

Sukladno hrvatskomu nastavnomu planu i programu, Europskomu jezičnomu portfoliju (EJP-u) te dokumentima međunarodnih institucija koje se bave evaluacijom i nastavom temeljenom na načelima ZEROJ-a, okviran broj sati za dostizanje određene razine u hrvatskome školskome sustavu (nastavni sat od 45 minuta) mogao bi se procijeniti na sljedeći način:

Razina	Broj nastavnih sati u odnosu na prethodnu razinu	Ukupan broj sati
C2	Broj sati individualan je za svakoga korisnika	
C1	B2 + 260 do 330 dodatnih sati učenja	od 910 do 1160 sati
B2	B1 + 240 do 330 dodatnih sati učenja	od 650 do 830 sati
B1	A2 + 200 do 240 dodatnih sati učenja	od 410 do 500 sati
A2	A1 + 130 do 160 dodatnih sati učenja	od 210 do 260 sati
A1	od 80 do 100 sati učenja	od 80 do 100 sati

1.2. Opći ciljevi ispita

Nacionalni ispit iz Francuskoga jezika na nižoj razini provodi se na završetku trećega razreda gimnazije s ciljem vrjednovanja učenikova znanja te općih i komunikacijskih jezičnih kompetencija. Sadržaj ispita prilagođen je važećemu nastavnomu planu i programu, Zajedničkomu europskomu referentnomu okviru za jezike (ZEROJ-u) i Europskomu jezičnomu portfoliju.

Nacionalnim ispitom iz Francuskoga jezika na nižoj razini vrjednuju se znanja i kompetencije iz sljedećih jezičnih vještina:

- slušanje s razumijevanjem
- čitanje s razumijevanjem
- pisano izražavanje.

Elementi uporabe jezika ne vrjednuju se u posebnome dijelu ispita, već su oni integrirani u zadatke drugih jezičnih vještina. Ipak, valja naglasiti da se o uporabi jezika posebice vodi računa pri vrjednovanju vještina govorenja i pisanoga izražavanja.

Sve jezične vještine provjeravaju se na istoj razini (niža razina) i po broju bodova su ravnomjerno zastupljene.

Posebni ciljevi ispita, tj. obrazovni ishodi za svaku pojedinu jezičnu vještinu opisani su u pripadajućim poglavljima ovoga predmetnoga ispitnoga kataloga.

N.B.

Ostale potrebne informacije vezane uz polaganje nacionalnoga ispita (obvezatni i izborni predmeti i sl.) nalaze se na mrežnim stranicama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*: www.ncvvo.hr

1.3. Struktura ispita

Ispit se provodi u pisanome obliku i sastoji se od triju dijelova:

- provjera vještine slušanja s razumijevanjem
- provjera vještina čitanja s razumijevanjem
- vještina pisanoga izražavanja.

1. dio	PISANI DIO ISPITA	VRIJEME RJEŠAVANJA	BROJ BODOVA
	1. Slušanje s razumijevanjem Učenici slušaju četiri do pet kratkih snimljenih dokumenta u ukupnome trajanju do šest minuta . Svaki se dokument sluša dva puta.	25 minuta	25
	2. Čitanje s razumijevanjem Učenici čitaju tri do četiri dokumenta (ukupno do 1 200 riječi)	40 minuta	25
	3. Pisano izražavanje Učenici pišu dva teksta: 1. poruku osobne naravi (od 40 do 50 riječi) 2. narativni ili deskriptivni tekst (od 80 do 100 riječi)	45 minuta	25
	UKUPNO	110 minuta	75

1.4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Ispit se sastoji od dvaju dijelova koji se **ne provode** istoga dana.

U prvome dijelu ispita provjeravaju se vještine slušanja i čitanja s razumijevanjem, dok se vještina pisanoga izražavanja provjerava u travnju 2008. godine.

Na ispitu učenik smije rabiti samo propisani pribor za pisanje i ne smije rabiti rječnike i druga pomagala.

Sastavak kojim se provjerava pisano izražavanje, ocjenjuju prethodno obučeni ocjenjivači.

2. OPĆI PRIKAZ NIŽE RAZINE ISPITA (razina A2 prema ZEROJ-u)

Na nižoj razini (A2 prema ZEROJ-u) korisnik jezika može se snaći u poznatim i predvidivim komunikacijskim situacijama.

Prema deskriptorima ZEROJ-a na ovoj razini učenik može:

- razumjeti jednostavne i učestale rečenice i izraze vezane uz područja njegovih **neposrednih potreba i interesa** (osobni podatci, podatci o prijateljima i obitelji, kupovina, neposredna okolina, putovanja, praznici, budući posao...) pod uvjetom da sugovornik govori polako i razgovijetno ili da je tekst napisan jednostavnim rečenicama na standardnome jeziku
- **komunicirati** u govoru i pisanju u uobičajenim situacijama te razmijeniti i razumjeti samo jednostavne informacije i poruke vezane uz poznate teme
- **predstaviti i opisati usmeno i u pisanome obliku jednostavnim rečenicama** sebe i svoju neposrednu okolinu ako se radi o temama iz svakodnevnoga života, tj. o temama koje se odnose na zadovoljavanje učenikovih osobnih potreba
- izraziti na **jednostavan** način svoje osjećaje, raspoloženja, slaganje, neslaganje i sl.
- prilično suvislo prenijeti i razmijeniti ideje i informacije u predvidivim svakodnevnim situacijama.

Učenik na nižoj razini:

- pri izražavanju rabi priličan broj osnovnih i jednostavnih jezičnih struktura, no još uvijek radi **neke osnovne morfosintaktičke pogrješke**
- izgovara uglavnom **razumljivo**
- posjeduje još uvijek **ograničen vokabular**, ali **dostatan** da razmijeni jednostavne informacije vezane uz **poznate i predvidive** situacije iz svakodnevnoga života.

3. SLUŠANJE S RAZUMIJEVANJEM

3.1. Slušanje s razumijevanjem na za nižu razinu

Slušanje s razumijevanjem je receptivna jezična vještina koja vrjednuje sposobnost učenika da kao slušatelj prima i razumije govornu poruku koju je proizveo jedan ili više govornika. Na ovoj razini od učenika se očekuje da shvati glavne misli te da razumije one pojedinosti u slušanome tekstu/govoru/razgovoru koje se traže u zadatcima, čak i ako **ne razumije sve** riječi i izraze koje čuje.

3.2. Cilj provjeravanja vještine slušanja

Cilj zadataka kod provjeravanja vještine slušanja s razumijevanjem je ispitati i vrjednovati ovladanost vještinom slušanja dokumenata na francuskome jeziku u 3. razredu gimnazije.

3.3. Obrazovni ishodi za vještinu slušanja s razumijevanjem

Prema deskriptorima ZEROJ-a na razini A2 u vještinu slušanja s razumijevanjem učenik može:

- razumjeti uobičajene izraze i riječi te jednostavne rečenice iz područja od neposrednog osobnog interesa (jednostavne podatke o sebi, obitelji, svojoj neposrednoj okolini, školi i sl.)
- razumjeti kratke, jednostavne snimljene dokumente o poznatim temama i sadržajima
- razumjeti osnovno značenje kratkih, jasnih i jednostavnijih **poruka, upozorenja te javnih obavijesti**
- razumjeti jednostavne **upute**, primjerice, kako stići od jednoga do drugoga mjesta
- razumjeti i razlučiti **bitne** informacije iz kratkih, snimljenih odlomaka, **emisija s radija i televizije** vezanih uz svakodnevni život, primjerice, *informativne emisije, reportaže i sl.*, uz uvjet da se govori razgovijetno i na standardnome jeziku
- razumjeti glavne misli i osnovni sadržaj **razgovora** između izvornih govornika ako se taj razgovor vodi polako i ako sugovornici jasno izgovaraju
- razumjeti **vremensku prognozu**
- razumjeti jednostavne **reklame**.

3.4. Jezične podvještine

- prepoznavanje vrste i funkcije slušanoga dokumenta
- razumijevanje osnovnoga sadržaja i glavne teme dokumenta (globalno razumijevanje)
- uočavanje i razumijevanje važnih informacija/detalja sadržanih u dokumentu
- uočavanje i prepoznavanje mišljenja i osjećaja sadržanih u dokumentu

3. 5. Izgled ispita

Na ovoj razini učenici slušaju **četiri do pet kratkih** snimljenih dokumenata u trajanju **do šest** minuta. Svaki dokument slušaju dva puta, a tijekom i nakon slušanja svakoga dokumenta učenici u zadanome vremenu rješavaju zadatke kojima se provjerava razumijevanje.

Za ovaj dio ispita predviđeno je **25 minuta**. Učenici u ovome dijelu ispita mogu dobiti ukupno **25 bodova**.

Provjera vještine slušanja s razumijevanjem provodi se prema sljedećim etapama:

1. učenik čita naputak i zadatke koje treba rješavati – 2 minute
2. prvi puta sluša snimljeni tekst i počinje rješavati zadatke
3. učenik rješava zadatke – 30 sekunda
4. drugi puta sluša dokument i nadalje rješava zadatke
5. učenik dovršava rješavanje zadataka - 30 sekunda
6. učenik upisuje rješenja na list za odgovore – 1 minuta.

Upute za provedbu ovoga dijela ispita nalaze se u općem naputku za rješavanje zadataka i snimljene su na nosaču zvuka.

3.6. Vrste zadataka

Razumijevanje slušanih dokumenata na ovoj razini provjerava se sljedećim tipovima zadataka:

- zadatci višestrukoga izbora (*QCM*)
- zadatci točno/netočno/informacija nije navedena u tekstu (*V/F/?*)
- zadatci povezivanja (*exercices d'appariement*)
- zadatci razvrstavanja i sređivanja (*exercices de classement*)
- zadatci dopunjavanja (*textes lacunaires*)
- zadatci kratkih odgovora otvorenoga tipa (*QROC-questions à réponses ouvertes courtes*).

3.7. Vrste dokumenata

Na ovoj razini može se provjeravati razumijevanje slušanjem sljedećih vrsta dokumenata:

- razgovori i kratki dijalozi između izvornih govornika u uobičajenim i predvidivim situacijama iz svakodnevnoga života, primjerice, u prodavaonici, restoranu, pošti, kolodvoru, zračnoj luci, turističkoj agenciji i sl.
- razgovori o uobičajenim temama iz svakodnevnoga života, primjerice, kako provesti večer ili vikend, kojim prijevoznim sredstvom putovati, što jesti i kupovati i sl.
- kratki i jednostavni oglasi, obavijesti i upute
- poruke na telefonskoj sekretarici
- telefonski razgovori u uobičajenim, predvidivim situacijama, primjerice, rezerviranje karata za kino, kazalište, rezerviranje mjesta u nekom prijevoznom sredstvu, dogovaranje za pregled kod liječnika, traženje i davanje i informacije i sl.
- kratke emisije s radija ili televizije, primjerice, informativne emisije, reportaže, vremenske prognoze i sl.
- jednostavne reklame.

3.8. Strategije za vještinu slušanja s razumijevanjem

Da bi učenik lakše i što uspješnije ovladao vještinom slušanja s razumijevanjem potrebno je rabiti različite strategije. Učenika treba osposobljavati da tijekom slušanja prepozna zvučne signale iz ukupnoga konteksta i da na osnovi njih pokušava stvoriti pretpostavke i predodžbe o sadržaju dokumenta. Učenik treba najprije razumjeti **globalno** značenje da bi potom mogao **razumjeti** i **izdvojiti važnije pojedinosti** i **informacije** iz dokumenta.

Da bi sustavno razvijao jezične kompetencije slušanja s razumijevanjem učenik treba slušati različite vrste snimljenih ili izgovorenih tekstova (javne obavijesti, razgovore, radijske i televizijske emisije, reklame i sl.)

Pri uvježbavanju vještine slušanja s razumijevanjem u nastavi stranih jezika učenici trebaju obraćati pažnju na sljedeće čimbenike:

- Tko govori?
- Koliko ima sugovornika i tko su oni?
- O čemu se govori?
- Gdje se odigrava radnja? Ima li kakvih prepoznatljivih šumova koji ukazuju na mjesto radnje?
- Kada se radnja odvija i koliko traje?
- Koji jezični registar rabe dionici?

Na taj se način kod učenika razvija navika *aktivnoga slušanja*. Treba svakako voditi računa da učenici tijekom slušanja ne prate tekst u transkripciji.

4. ČITANJE S RAZUMIJEVANJEM

4.1. Čitanje s razumijevanjem za nižu razinu

Čitanje s razumijevanjem je receptivna jezična vještina. Razvijanjem ove jezične vještine njeguju se i vrjednuju sposobnosti učenika u čitanju i razumijevanju tekstova vezanih uz interese i dob učenika te teme iz svakodnevnoga života kao što su *škola, slobodno vrijeme, razonoda, putovanja* i sl.

Na ovoj razini od učenika se očekuje:

- **čitanje za snalaženje** - *lire pour s'orienter*. Učenik treba pronaći i izdvojiti ključne informacije potrebne za rješavanje nekoga zadatka.
- **čitanje za dobivanje informacija** - *lire pour s'informer*. Učenik treba pronaći tražene informacije i razlučiti bitne od nebitnih činjenica, mišljenja i stajališta.
- **čitanje uputa** - *lire des instructions*. Učenik treba čitati, razumjeti i moći primijeniti upute za uporabu nekoga aparata, upute vezane uz različita upozorenja i sl.
- **čitanje korespondencije** - *lire la correspondance*. Učenik treba čitati i razumjeti važne elemente u neformalnoj korespondenciji.

4.2. Cilj provjeravanja vještine čitanja

Cilj zadatka kod provjeravanja vještine čitanja s razumijevanjem je ispitati i vrjednovati ovladanost ovom vještinom na francuskome jeziku u trećem razredu srednjih škola na nižoj razini.

4.3. Obrazovni ishodi za vještinu čitanja s razumijevanjem

Prema ZEROJ-u na ovoj razini učenik može:

- razumjeti jednostavne tekstove koji iznose činjenice i govore o temama iz njegova područja interesa ako su tekstovi napisani uobičajenim standardnim jezikom.

Na ovoj razini učenik može:

- razumjeti jednostavne informativne tekstove vezane uz njemu bliske i zanimljive teme i sadržaje
- prepoznati i odrediti podrijetlo, vrstu i funkciju pisanoga dokumenta
- razumjeti strukturu i način organizacije teksta
- razumjeti opći sadržaj teksta
- razumjeti i izdvojiti glavnu temu teksta
- razumjeti važne detalje iz teksta
- prepoznati autorovo stajalište u tekstu
- razumjeti parafrazu ili ekvivalent za određeni izraz ili dio teksta
- razvrstati, vrjednovati i usporediti pronađene informacije
- prepoznati jezični registar i ton
- selektivno čitati duži tekst i u njemu pronaći tražene informacije, ili pak skupljati informacije iz različitih dijelova teksta kako bi odgovorio na određeni zadatak
- razumjeti opći sadržaj te važne detalje iz kratkih priča i pripovijedaka, pjesama i poezije.

4.4. Jezične podvještine

Na ovoj su razini u vještini čitanja s razumijevanjem važne sljedeće podvještine na koje tijekom razvijanja, uvježbavanja i vrjednovanja treba obraćati posebnu pozornost

To su:

- prepoznavanje vrste i funkcije dokumenta
- razumijevanje općega sadržaja dokumenta
- razvrstavanje, vrjednovanje i usporedba traženih informacija
- pronalaženje neke određene informacije
- prepoznavanje i izdvajanje bitne od nebitne informacije
- prepoznavanje i razumijevanje mišljenja i osjećaja navedenih u dokumentu
- razumijevanje strukture teksta, tj. odnosa među odlomcima.

4.5. Izgled ispita

Na ovoj razini vještina čitanja provjerava se na **tri** do **četiri** pisana dokumenta koji sadrže ukupno **do 1 200** riječi. Jedan se dokument može sastojati i od više kratkih dijelova (primjerice nekoliko oglasa i sl.).

U ovome dijelu ispita učenik može osvojiti ukupno **25 bodova**, a predviđeno trajanje je **40 minuta**.

4.6. Vrste zadataka

Razumijevanje pisanih dokumenata na ovoj razini provjerava se sljedećim tipovima zadataka:

Zadatci zatvorenoga tipa

- *zadatci višestrukoga izbora (QCM)*
- *zadatci točno/netočno/informacija nije navedena u tekstu (V) (F) (?)*
- *zadatci točno/netočno uz potkrjepljivanje izabrane tvrdnje citatom iz teksta (V / F + justification)*
- *zadatci povezivanja (exercices d'appariement)*
- *zadatci razvrstavanja i sređivanja (exercices de classement)*

Zadatci otvorenoga tipa

- *zadatci dopunjavanja praznina ponuženim riječima i/ili strukturama (textes lacunaires et tableaux à double entrée)*
- *zadatci kratkih odgovora otvorenoga tipa (QROC-questions à réponses ouvertes courtes).*

4.7. Vrste dokumenata

Tekstovi za čitanje s razumijevanjem mogu biti deskriptivni (opis neke slike, fotografije...), narativni (u kojima se pripovijeda o nekim događajima i radnjama) te tekstovi u kojima se daju savjeti, upute, reklamni tekstovi i sl.

Tekstovi za čitanje na ovoj razini su:

- kratki članci iz novina i časopisa koji se odnose na teme bliske učeniku vezane uz svakodnevni život
- osobna korespondencija – osobna pisma, čestitke, elektronička pošta, pozivnice, pisma zahvale, poruke na mobitelu i sl.
- jednostavne obavijesti, obavijesti o dolasku i odlasku vlakova, zrakoplova, autobusa, brodova, žute stranice, raspored kino-predstava, kazališta, program radija i televizije, različiti natpisi i obavijesti o opasnostima, prometni znakovi, plan grada, različiti prospekti, jelovnici, narudžbe u restoranu i sl.
- reklame, ulaznice za kino, kazalište i koncert, mali oglasi, kalendar i sl.
- upute za uporabu nekog aparata ili upute koje se odnose na sigurnost, upozorenja o opasnostima
- kratke priče i pripovijetke, pjesme i poezija.

4.8. Strategije za vještinu čitanja s razumijevanjem

Postoji niz aktivnosti i strategija koje učenik treba rabiti u nastavi i na samome ispitu kako bi uspješno ovladao ovom vještinom. To su uglavnom strategije čitanja koje učenik rabi i u drugim jezicima, prije svega u materinskome jeziku.

Preporučuje se da učenik najprije pročita sve zadatke kojima se provjerava razumijevanje teksta, a tek potom da čita tekst obraćajući osobitu pozornost na ono što se traži u zadacima.

S obzirom da se za provjeravanje vještine čitanja uglavnom čitaju izvorni tekstovi, treba naglasiti da se u njima često nalaze i nepoznate riječi i izrazi, no oni ne smiju ometati razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadataka.

Za razvijanje vještine čitanja s razumijevanjem učenika treba poticati na uporabu različitih strategija.

Učenik treba:

- obraćati pozornost na nejezične elemente kao što su grafički izgled teksta, fotografije, ilustracije, tabele i sl. te istaknute jezične elemente poput naslova, podnaslova, izvora teksta i sl. Na taj način učenik stvara pretpostavke o sadržaju teksta, a čitanjem potvrđuje ili odbacuje svoje pretpostavke.
- obratiti pozornost na postojeće transparentne riječi i izraze, tj. riječi slične riječima u hrvatskome ili nekome drugome njemu poznatome stranome jeziku.
- odrediti temu i opći sadržaj teksta pomažući si pitanjima: *Tko? Što? Gdje? Kada? Zašto? Kako?*
- pogađati značenje nepoznatih riječi uz pomoć konteksta.
- čitati što više različitih vrsta tekstova i pritom rješavati raznovrsne tipove zadataka

5. PISANO IZRAŽAVANJE

5.1. Vještina pisanoga izražavanja za nižu razinu

Vještina pisanoga izražavanja je ponajprije produktivna jezična vještina, no ona isto tako podrazumijeva i razumijevanje različitih vrsta tekstova kojima se u svakodnevnome životu prenose informacije do čitatelja, a sve u cilju **ostvarenja** konkretnoga **zadatka**.

Primjerice, učenik je dobio e-mail kojim ga prijatelj poziva na rođendansku zabavu. Njegov zadatak je odgovoriti na taj e-mail, javiti da ne može doći, ispričati se i objasniti razlog svojega nedolaska.

Takvo funkcionalno pisano izražavanje je odgovor na neki unutarnji ili vanjski poticaj, ali se uvijek odnosi na neku *konkretnu situaciju*. Stoga je pri uvježbavanju i provjeri ove vještine važno definirati komunikacijske situacije slične situacijama iz stvarnoga života, što znači da treba točno odrediti *tko piše, komu piše, kada, gdje i s kojim ciljem*. Svi ovi parametri uvjetuju vrstu i sadržaj teksta, kao i stil i jezik kojim tekst treba napisati.

5.2. Cilj provjeravanja vještine pisanoga izražavanja

Cilj zadataka kod provjeravanja vještine pisanoga izražavanja je ispitati i vrjednovati u kojoj je mjeri učenik ovladao vještinom pisanoga izražavanja na francuskome jeziku u trećem razredu srednje škole na nižoj razini.

5.3. Obrazovni ishodi za vještinu pisanoga izražavanja

Globalno u oblasti pisanoga izražavanja na ovoj razini učenik može:

- napisati niz izraza i jednostavnih rečenica međusobno povezanih jednostavnim veznicima i veznim riječima *et, mais, parce que, ou, donc, puis, ensuite, d'abord, alors, enfin* o temama iz svakodnevnoga života vezanim uz njegove osobne potrebe i interese.

Detaljno na ovoj razini učenik može:

- napisati kratku i jednostavnu bilješku ili poruku osobne naravi kojom će se zahvaliti, ispričati, čestitati, pozvati na neki događaj, odbiti/prihvatiti prijedlog ili poziv, dogovoriti sastanak ili neku drugu aktivnost i sl.
- jednostavno objasniti svoj stav i mišljenje, primjerice, zašto ne prihvaća poziv na neki koncert i sl.
- napisati jednostavno osobno pismo, razglednicu, e-mail kojima će, primjerice, zatražiti ili dati neku informaciju, zahvaliti se, prepričati neki događaj ili putovanje i sl.
- odgovoriti na poruku, osobno pismo, razglednicu, e-mail, blog i sl.
- jednostavno *prepričati/ispričati* neki događaj, primjerice, u obliku pisma, zabilješke u dnevniku, bloga i sl.
- ukratko *opisati* neki *prošli događaj* ili *osobno iskustvo* na poznatu temu, primjerice, obitelj, škola, prijatelji, slobodno vrijeme, putovanja, praznici, izleti, život u gradu / na selu i sl.
- jednostavno *opisati* i/ili *predstaviti* neku osobu, mjesto, grad, regiju, državu i predmete i prostore iz neposredne okoline i sl.
- ukratko *opisati* svoje navike, svakodnevne aktivnosti ili svoje planove za budućnost, primjerice, kako će provesti vikend, školske praznike, kako će organizirati rođendansku zabavu i sl.

5.4. Jezične podvještine

- opisivanje
- jednostavna naracija/pričanje i prepričavanje
- jednostavno izražavanje osjećaja, mišljenja i stavova

5.5. Izgled ispita

Na ovoj razini iz oblasti pisanoga izražavanja učenik rješava **dva** zadatka, tj. piše **dva** teksta:

- **poruku osobne naravi** rabeći **od 40 do 50** riječi, primjerice, obavijest, pozivnicu, ispriku, čestitku, e-mail i sl. U ovome zadatku pisane provjere učenik može osvojiti **10 bodova**.
- **deskriptivni** ili **narativni** tekst rabeći **od 80 do 100** riječi. U ovome zadatku pisane provjere učenik može osvojiti **15 bodova**.

U napatku svakoga zadatka učenik dobiva detaljne **upute za pisanje** - vrsta teksta, broj riječi, opis komunikacijske situacije i sl. te **sadržajne odrednice** koje treba ugraditi u tekst, a ponekad i **predložak** na koji treba reagirati, primjerice odgovoriti na e-mail. Taj predložak pomaže učeniku i potiče njegovu pisanu produkciju. Kao predložak može poslužiti cjeloviti tekst, dio teksta natuknice, fotografije, crteži, poznati simboli i sl.

Za ovaj dio ispita predviđeno je **45 minuta**. Sastavci se ocjenjuju prema detaljno razrađenim kriterijima ocjenjivanja.

5.6. Vrste zadataka

Od učenika se na ovoj razini može tražiti pisanje sljedećih vrsta tekstova:

- osobno pismo, e-mail, poruka, pozivnica, isprika i sl.
- jednostavna priča
- stranica u osobnome dnevniku ili dnevniku s putovanja
- tekst na blogu ili forumu.

5.7. Strategije za vještinu pisanoga izražavanja

Postoji niz aktivnosti i strategija koje učenik treba primjenjivati prije početka i tijekom pisanja kako bi lakše i uspješnije ovladao vještinom pisanoga izražavanja na stranome jeziku te uspješno odgovorio na postavljene zadatke. Uglavnom je riječ o strategijama pisanja koje učenik rabi u hrvatskome jeziku kao i u drugim stranim jezicima.

Pri pisanju tekstova na stranome jeziku preporučuje se sljedeće:

- jasno odrediti temu, pošiljatelja i primatelja teksta (tko komu piše) i svrhu pisanja (zašto pošiljatelj piše primatelju) - *strategija planiranja*
- izraditi nacrt/plan za pisanje teksta - *strategija planiranja*
- dobro promotriti i proučiti predloške tekstova - *strategija planiranja*
- predvidjeti i odabrati seriju odgovarajućih izraza, leksičkih i gramatičkih struktura vezanih uz zadanu temu, podvještinu i razinu - *strategija planiranja*
- izbjegavati uporabu leksičkih i morfosintaktičkih struktura koje dobro ne poznajemo - *strategija izbjegavanja*

- rabiti sinonime ili parafraze te opise za riječi i izraze koje učenik ne poznaje ili ih se trenutačno ne može sjetiti - *strategija kompenzacije*
- napisati više inačica istoga teksta ili dijela teksta nastojeći ga svaki put poboljšati - *strategija ispravljanja*.

5.8. Bodovanje i ocjenjivanje

U ovome zadatku učenik treba napisati **dva** sastavka koji odgovaraju zadanim komunikacijskim situacijama pridržavajući se uputa za pisanje. Komunikacijska situacija određena je naputkom, a često i predloškom. U uputama za pisanje zadana je vrsta teksta, primjerice, e-mail, sugerirane su sadržajne odrednice te je dužina teksta određena brojem riječi.

Na razini A2 učenici pišu dva teksta:

- poruku osobne naravi od 40 do 50 riječi
- narativni ili deskriptivni tekst od 80 do 100 riječi.

U pisanome izražavanju kao jedna riječ broji se svaka cjelina koja je od druge cjeline odvojena **prazninom**.

Primjeri računanja broja riječi u tekstu:

J'ai fait un voyage à l'étranger. – 6 riječi

Elle a trente-six ans. – 4 riječi

Zagreb, le 5 mai 2008 – 5 riječi

Qu'est-ce que c'est – 3 riječi

C'est-à-dire – 1 riječ

5.8.1. Tablice za bodovanje vještine pisanoga izražavanja

1. Zadatak – Poruka osobne naravi (10 bodova)

U ovome se zadatku boduju sljedeći elementi:

1. Pridržavanje naputka i početne komunikacijske situacije – 2 boda	Bodovi
Učenik se pridržava zadane dužine teksta.	1/0
Učenik se pridržava zadanoga oblika teksta te pravilno započinje i završava tekst.	1/0
2. Povezivanje dijelova teksta u smislenu cjelinu – 1 bod	
Učenik povezuje dijelove teksta u smislenu cjelinu pomoću odgovarajućih veznika, veznih riječi i priložnih oznaka.	1/0
3. Izvršenje zadatka i prenošenje informacija – 3 boda	
Učenik u cijelosti izvršava zadatak i prenosi sve tražene/očekivane informacije prema zadanim smjernicama.	3
Učenik prenosi najmanje polovicu očekivanih / traženih informacija prema zadanim smjernicama.	2
Učenik prenosi manje od polovice očekivanih/traženih informacija prema zadanim smjernicama.	1
Učenik ne izvršava zadatak prema naputku.	0
4. Pravilna uporaba vokabulara i ortografije – 2 boda	
Učenik rabi odgovarajuće riječi i izraze u zadanoj komunikacijskoj situaciji, čini pritom neznatne pravopisne pogreške, no sadržaj teksta je razumljiv.	2
Učenik <u>ponekad</u> odabire neke riječi i izraze koji ne odgovaraju zadanoj komunikacijskoj situaciji, čini pritom pravopisne pogreške, no sadržaj teksta je razumljiv.	1
Učenik rabi riječi i izraze koji ne odgovaraju zadanoj situaciji i čini takve pravopisne pogreške da je razumijevanje sadržaja onemogućeno.	0
5. Pravilna uporaba morfosintaktičkih struktura – 2 boda	
Učenik rabi jednostavne morfosintaktičke strukture i oblike koji odgovaraju zadanoj situaciji, radi još uvijek neke pogreške, no one ne ometaju razumijevanje sadržaja.	2
Učenik <u>ponekad</u> rabi i neodgovarajuće morfosintaktičke strukture i oblike te radi pritom pogreške koje otežavaju razumijevanje sadržaja.	1
Učenik rabi <u>potpuno neprimjerene</u> morfosintaktičke strukture i oblike, a pogreške su takve da je sadržaj teksta nerazumljiv.	0

2. Zadatak – Narativni ili deskriptivni tekst (15 bodova)

U ovome se zadatku boduju sljedeći elementi:

1. Pridržavanje naputka i početne komunikacijske situacije – 3 boda	Bodovi
Učenik se pridržava zadane dužine teksta.	1/0
Učenik odabire primjereni oblik teksta te se u potpunosti pridržava zadane komunikacijske situacije.	2
Učenik odabire primjereni oblik teksta, ali ponekad ponavlja ideje i/ili piše ono što se ne traži prema naputku.	1
Učenik se ne pridržava naputka jer tekst ne odgovara traženoj komunikacijskoj situaciji.	0
2. Povezivanje dijelova teksta u smislenu cjelinu – 2 boda	
Učenik povezuje dijelove teksta u smislenu cjelinu, rabeći odgovarajuće veznike, vezne riječi i priložne oznake i tekst je pravilno strukturiran.	2
Učenik ne povezuje primjereno neke dijelove teksta, no unatoč tomu tekst je i nadalje smisljena cjelina.	1
Učenik ne povezuje dijelove teksta u smislenu cjelinu ili rabi neprimjerene veznike, vezne riječi i priložne oznake.	0
3. Opisivanje, pripovijedanje, prenošenje informacija – 4 boda	
Učenik u cijelosti izvršava zadatak i prenosi sve tražene/očekivane informacije prema zadanim smjernicama.	4
Učenik prenosi više od polovice očekivanih/traženih informacija prema zadanim smjernicama.	3
Učenik prenosi polovicu očekivanih/traženih informacija prema zadanim smjernicama.	2
Učenik prenosi manje od polovice ili barem jednu očekivanih/traženih informacija prema zadanim smjernicama.	1
Učenik ne prenosi ni jednu očekivanu/traženu informaciju prema zadanim smjernicama.	0
4. Pravilna uporaba vokabulara i ortografije – 3 boda	
Učenik rabi odgovarajuće riječi i izraze, čini pritom neznatne pravopisne pogreške koje ne utječu na razumijevanje teksta.	3
Učenik <u>ponekad</u> odabire neke riječi i izraze koji ne odgovaraju zadanoj komunikacijskoj situaciji, čini pritom pravopisne pogreške, no sadržaj teksta je razumljiv.	2
Učenik <u>često</u> odabire neke riječi i izraze koji ne odgovaraju zadanoj komunikacijskoj situaciji, čini pritom takve pravopisne pogreške da je sadržaj teksta teško razumljiv.	1
Učenik rabi riječi i izraze koji ne odgovaraju zadanoj situaciji i čini takve pravopisne pogreške da je razumijevanje sadržaja onemogućeno.	0

5. Pravilna uporaba morfosintaktičkih struktura – 3 boda	
Učenik odabire jednostavne morfosintaktičke strukture i oblike koji odgovaraju zadanoj situaciji, radi još uvijek neke pogreške, no one ne ometaju razumijevanje sadržaja.	3
Učenik <u>ponekad</u> odabire i <u>neodgovarajuće</u> morfosintaktičke strukture i oblike, ali pogreške koje čini ne onemogućavaju razumijevanje sadržaja.	2
Učenik <u>često</u> odabire neodgovarajuće morfosintaktičke strukture i oblike te radi pritom pogreške koje otežavaju razumijevanje sadržaja.	1
Učenik rabi <u>potpuno neprimjerene</u> morfosintaktičke strukture i oblike, a pogreške su takve da je sadržaj teksta nerazumljiv.	0

6. TEME ZA NIŽU RAZINU

Teme zadataka koje se mogu ispitivati na nižoj razini:

1. PREDSTAVLJANJE

- Predstavljanje sebe i drugoga (osobni podatci, karakterne osobine...)
- Ukusi, sklonosti, raspoloženja

2. OBITELJ I DOM

- Članovi uže i šire obitelji
- Odnosi: roditelji - djeca, braća - sestre, mladi - mladi, mladi - odrasli, muškarac - žena – jednakost spolova
- Stanovanje

3. SLOBODNO VRIJEME, ZABAVA I ŠPORT

- Organizacija slobodnoga vremena
- Izvannastavne/izvanškolske aktivnosti
- Hobiji
- Izleti
- Zabava
- Igre
- Šport

3. VRIJEME

- Dijelovi dana
- Koliko je sati
- Kalendar: godišnja doba, mjeseci, dani u tjednu
- Blagdani, praznici, svetkovine prema kalendaru
- Vremenska prognoza

4. ZDRAVLJE

- Dijelovi tijela
- Osobna higijena i njega tijela
- Bolesti i nezgode
- Briga za zdravlje

5. PREHRANA

- Hrana i piće
- Obroci
- Posuđe, pribor za jelo
- Restorani, jelovnik
- Recepti
- Francuski i hrvatski nacionalni specijaliteti

6. ODIJEVANJE I MODA

7. KUPOVANJE

- Novac
- Vrste trgovina
- Kupovanje u različitim trgovinama
- Reklame

8. MEDIJI

- Tisak
- Radio
- Televizija, emisije, program
- Aktualnosti
- Komunikacije - telefon, SMS poruke, e-mail, Internet

9. FILM

10. GLAZBA

11. ŠKOLA I OBRAZOVNI SUSTAV

- Vrste škola, predmeti, ocjene
- Školski pribor
- Život u školi
- Školske aktivnosti
- Školski sustav u Hrvatskoj i Francuskoj

12. DRUŠTVO, MLADI I NJIHOVI PROBLEMI

- Svijet u kojemu živimo – pogled u budućnost
- Život u suvremenome društvu (ovisnost, problemi u ponašanju...)
- Problemi čovječanstva - glad, siromaštvo, nezaposlenost...
- Svijet znanosti i umjetnosti, izložbe, muzeji, koncerti, film, festivali

13. POSAO

- Zanimanja
- Oglasi
- Životopis

15. PUTOVANJA

- Organizacija putovanja
- Vozni red
- Prospekti
- Vrste prijevoza
- Mogućnost snalaženja u stranoj zemlji

16. JAVNE SLUŽBE

17. GRAĐANSKI ODGOJ

- Socijalni i društveni odnosi

18. ČOVJEK I NJEGOV OKOLIŠ

- Fauna i flora
- Klima, klimatske promjene
- Svijet u kojem živimo - čuvanje okoliša/onečišćenje okoliša

19. POVIJEST, KULTURA I CIVILIZACIJA

- Simboli Francuske
- Znamenitosti
- Hrvatski i francuske kulturne manifestacije
- Slavni ljudi (povijesne i suvremene ličnosti, znanstvenici, pisci, pjesnici, umjetnici, pjevači, glumci...) i događaji
- Francuske pokrajine, departmani
- Pariz, glavni grad
- Simboli Francuske
- Frankofone europske zemlje – kultura i civilizacija
- Europa jučer i danas
- Francuska i Europska Unija, Vijeće Europe
- Multikulturalnost – važnost učenja stranih jezika
- Europske institucije za mlade

7. MORFOSINTAKTIČKE STRUKTURE ZA NIŽU RAZINU

Morfosintaktičke strukture koje se mogu ispitivati na nižoj razini su:

- articles (défini, indéfini, partitif)
- adjectifs et pronoms possessifs, démonstratifs et indéfinis
- place et accord de l'adjectif qualificatif
- pronoms personnels sujets et compléments directs et indirects
- pronoms adverbiaux – *en, y*
- prépositions et adverbes de lieu et de temps les plus courants
- nombres cardinaux et ordinaux
- impératif présent, affirmatif et négatif
- impératif au discours indirect
- adverbes de quantité: *beaucoup, un peu, assez, trop*
- comparaison des adjectifs et des adverbes: comparatifs et superlatifs
- indicatif présent, passé composé, futur proche, futur simple, imparfait, passé récent
- emploi passé composé / imparfait
- subjonctif présent après *il faut que, les verbes de volonté et les expressions de sentiments*
- conditionnel présent
- voix passive

- gérondif
- verbes pronominaux courants (*se lever, s'habiller...*)
- phrase interrogative simple: *qui?, que?, quand?, où?, combien?, comment?, est-ce que?, qu'est-ce que?*
- phrase interrogative directe avec «*quel*»
- phrase interro-négative et réponse (*si/non*)
- pronoms relatifs: *qui, que, dont, où*
- discours indirect au présent
- phrase négative simple: *ne...pas, ne...rien, ne...personne, ne ... jamais*
- construction restrictive: *ne...que*
- système hypothétique à l'indicatif (*si + présent/ futur, présent, impératif*)
- système hypothétique (*si + imparfait, conditionnel présent*)
- *pour + infinitif*
- coordination: *et, ou, mais, ainsi, aussi, non plus*
- autres rapports logiques: *par exemple. Treba li napisati sve strukture na hrvatskom?*

8. LITERATURA

- Sva literatura i priručnici koje je odobrilo MZOŠ:
- *Zajednički referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje*, Školska knjiga, Zagreb, 2005.
- *Europski jezični portfolio za učenike i učenice od 11 do 15 godina u RH*, Školska knjiga, Zagreb, 2006.
- *Europski jezični portfolio za učenike i učenice od 15 do 19 godina u RH*, Školska knjiga, Zagreb, 2006.
- Christine Tagliante: *L'évaluation et le Cadre européen commun*, Nouvelle édition CLE International, Paris, 2005
- F. Goullier: *Les outils du Conseil de l'Europe en classe de langue. Cadre européen commun et Portfolios*, Didier, Paris, 2005
- *Réussir le DELF-niveau A2*, Didier, Paris, 2005
- D. Chevallier, N. Gourgaud, B. Mègre: *DELF scolaire, niveau A2*, Didier, Paris, 2004
- Kao izvor literature za učenike i nastavnike mogu poslužiti i svi udžbenici, priručnici i rječnici za francuski kao strani jezik koji su prilagođeni principima učenja i poučavanja prema ZEROJu i u skladu s HNOSom , PiPom i EJPom za učenike od 11 do 15 i od 15 do 19 godina.